Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Szacowanie zapotrzebowania na usługi społeczne dla osób w wieku senioralnym

dr Magdalena Błaszczyk

Gdańsk, 26 marca 2026 r.

Forum Analityków Włączenia Społecznego

Wydarzenie współfinansowane ze środków programu

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

WŁĄCZAMY pomorskie!

Osoba starsza

Kto to z Państwa?

DEFINICJA

Definicje mogą się różnić w zależności od kontekstu - np. prawnego, medycznego, społecznego

To zdjęcie, autor: Nieznany autor, licencja: CC BY

To zdjęcie, autor: Nieznany autor, licencja: CC BY-SA-NC

§ Definicja prawna

osoba starsza - osoba,

która **ukończyła 60. rok życia**

Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o osobach starszych (Dz. U. poz. 1705 z późn. zm.)

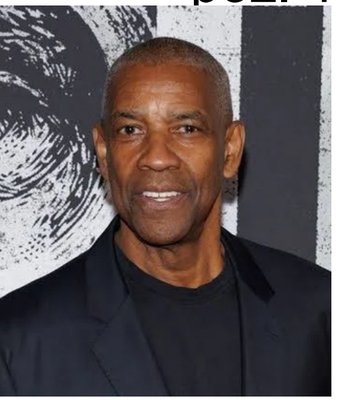

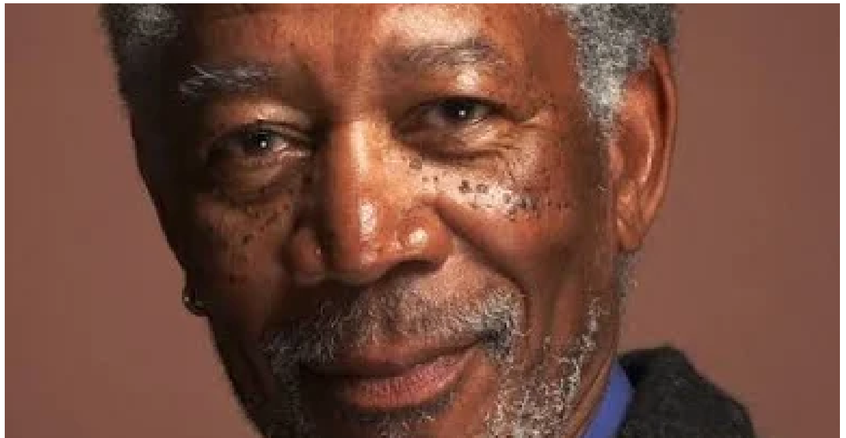

ASPEKT MEDYCZNY

Światowa Organizacja Zdrowia
dzieli starość na etapy:

- 60-75 (wczesna),
- 75-90 (późna),
- 90+ (sędziwa),
- przy czym medycyna podkreśla potrzebę wsparcia i adaptacji do tych zmian, rozróżniając starzenie fizjologiczne (pomyślne) od patologicznego (z chorobami współistniejącymi)

ASPEKT SPOŁECZNY

W kontekście społecznym starzenie się to złożony proces, który obejmuje zarówno wyzwania, jak i możliwości, a współczesne podejście promuje aktywne starzenie się – angażowanie seniorów w życie społeczne, zapobieganie wykluczeniu i wykorzystywanie ich wiedzy, zamiast marginalizacji

Starzenie się populacji w ujęciu lokalnym, czyli jak kształtują się trendy demograficzne i związane z nimi wyzwania?

Co mówi statystyka?

Czy starość ma przyszłość?

Wykres 11. Ludność według płci i wieku
Stan w dniu 31 grudnia

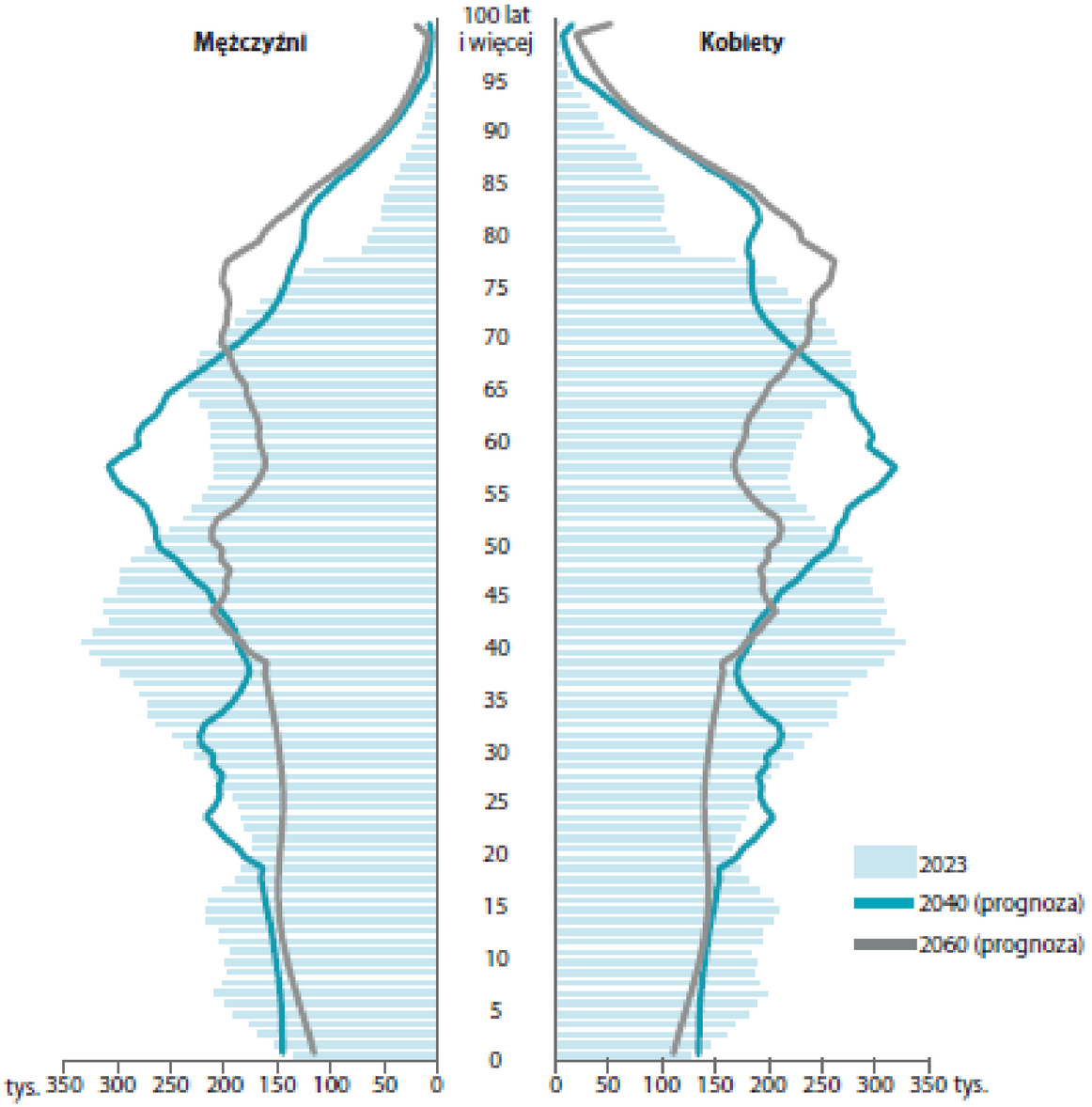

Źródło: Sytuacja osób starszych w Polsce w 2023 r. GUS.

Rzeczywista (2000-2024) i prognozowana (2025-2035) liczba ludności woj. pomorskiego

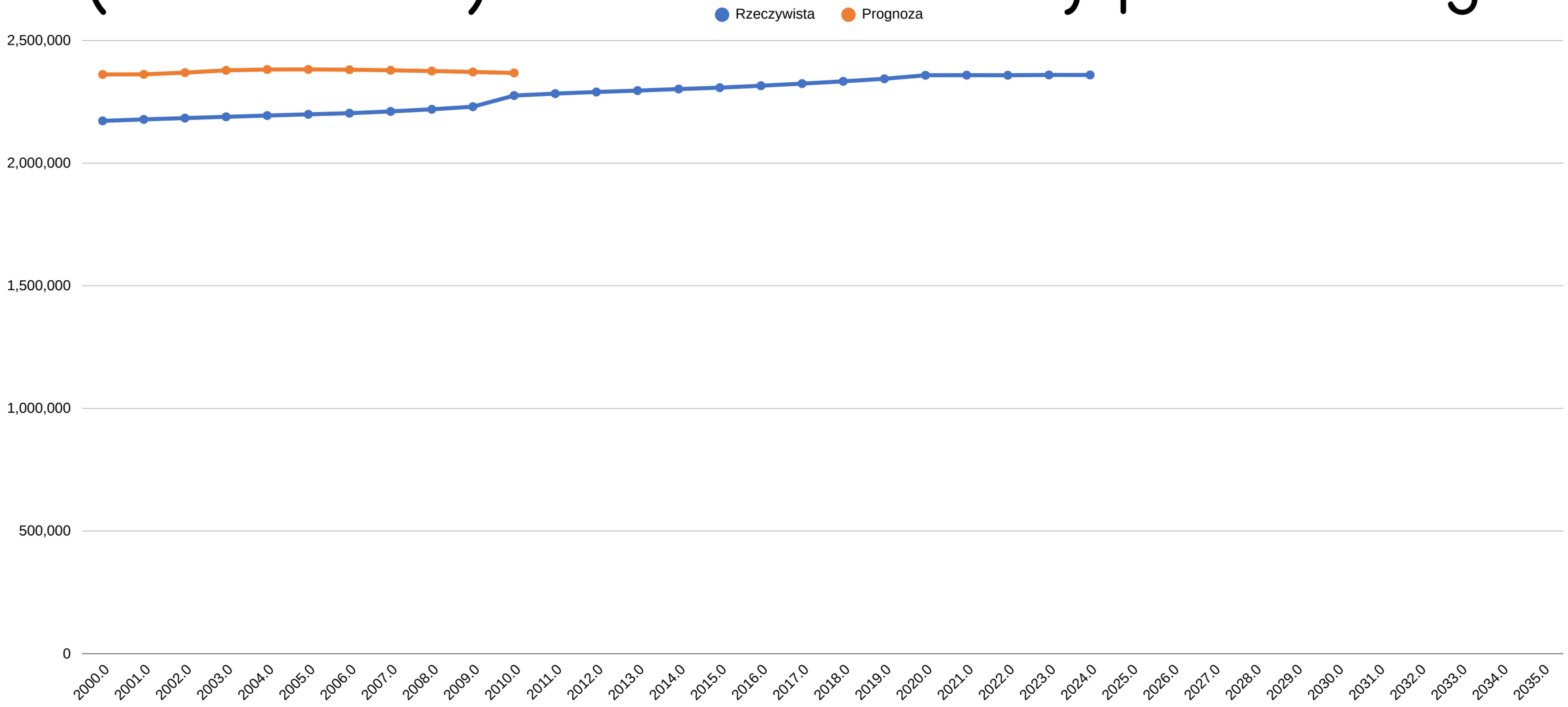

Zmiana liczby ludności w latach 2015-2024

Mediana wieku ludności woj. pomorskiego

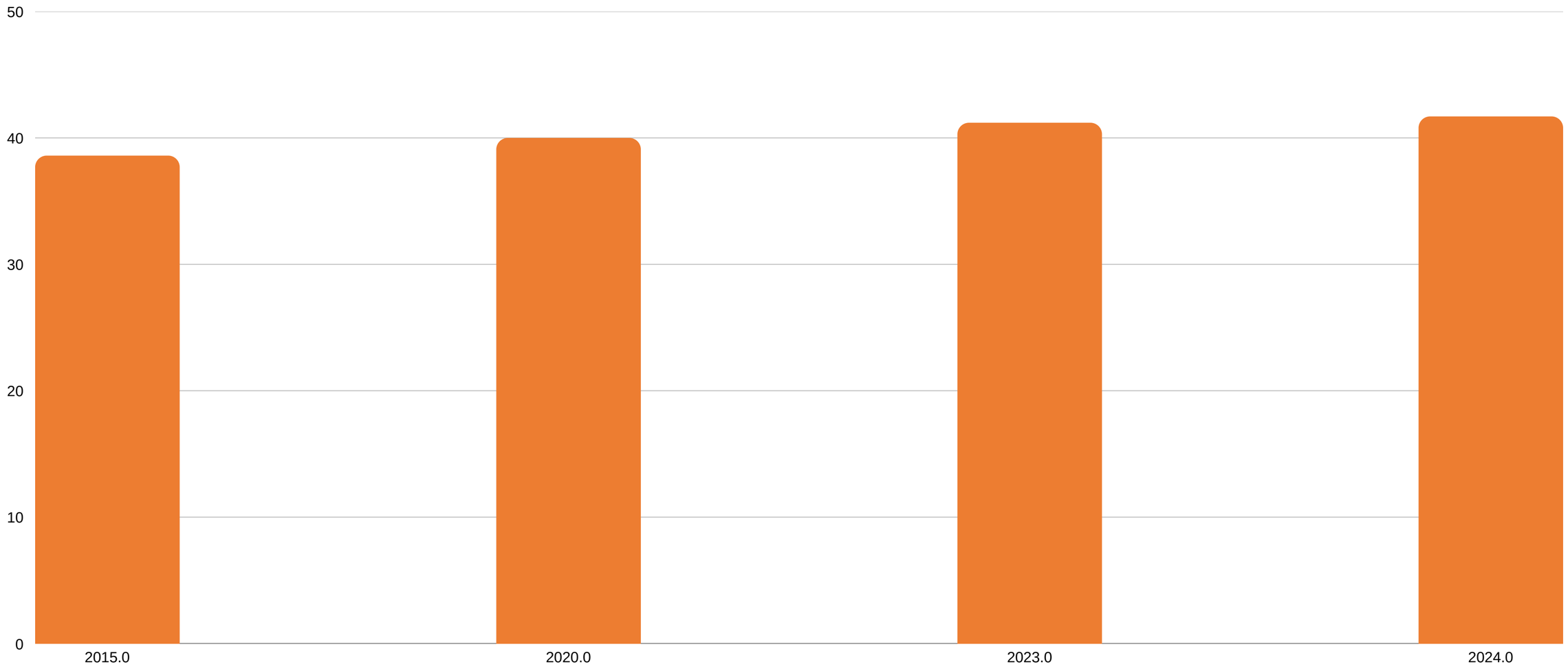

Ruch naturalny ludności w Pomorskiem (2025-2024)

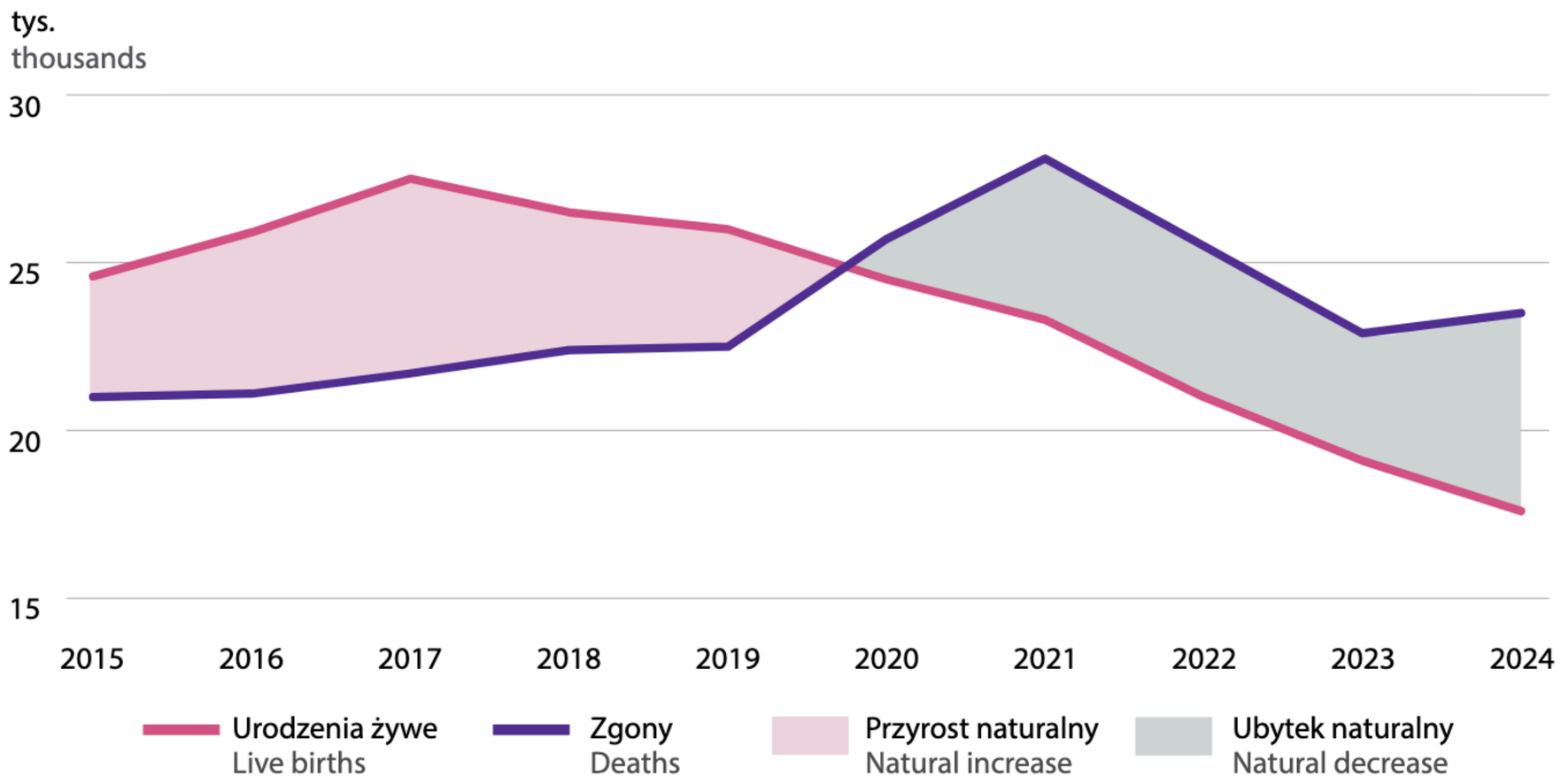

Rzeczywisty (2005-2024) i prognozowany (2025-2035) udział osób w wieku 60 lat i więcej w liczbie ludności ogółem

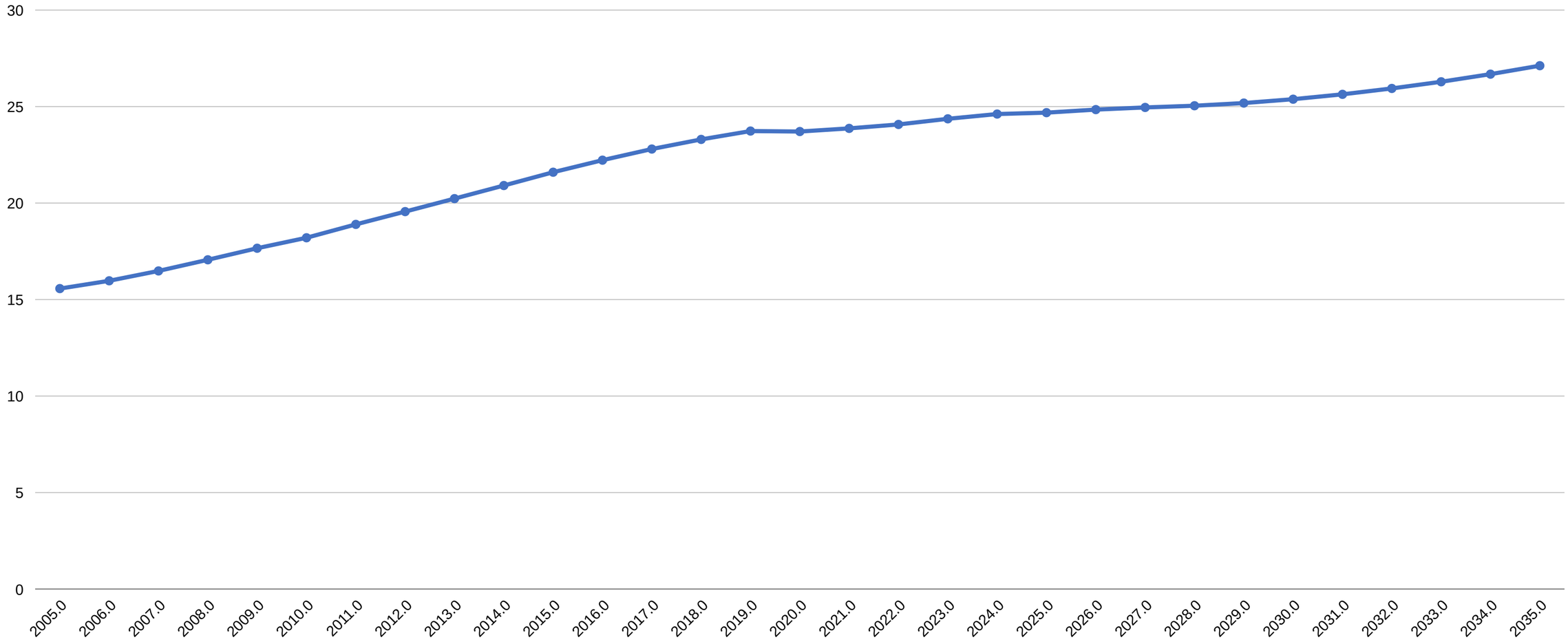

Liczba osób powyżej 60 roku życia według wieku w województwie pomorskim w latach 2002-2024 (dane rzeczywiste) oraz 2025-2035 (prognoza)

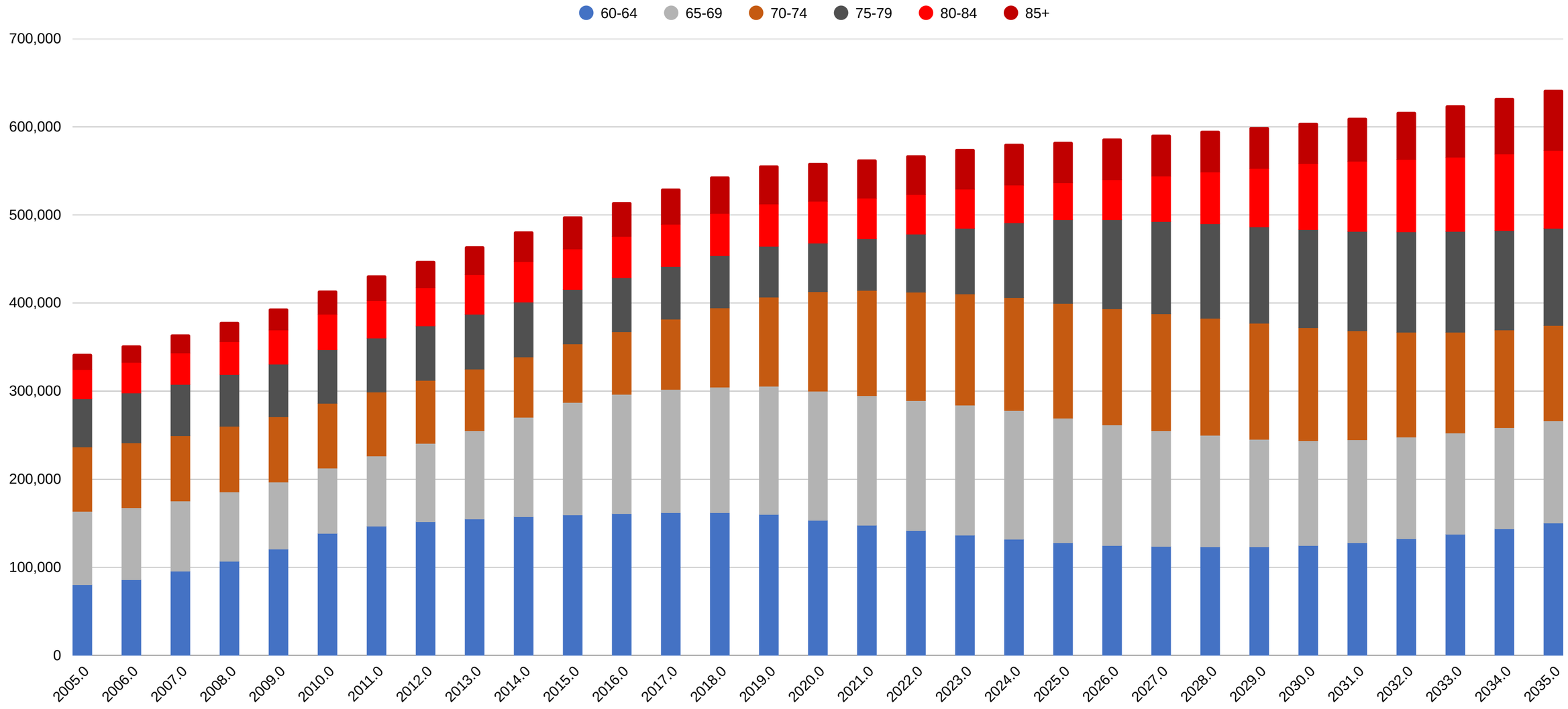

Dalsze trwanie życia w zdrowiu w 2023

64,6 lat
dla noworodka
płci żeńskiej

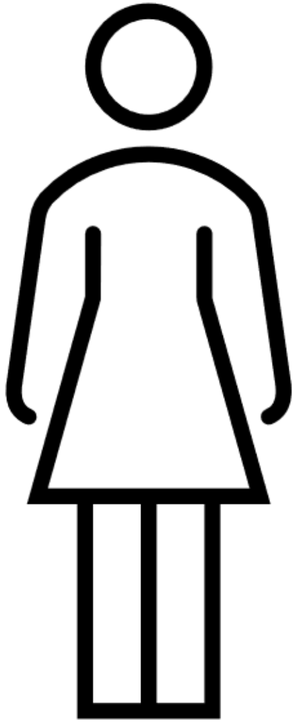

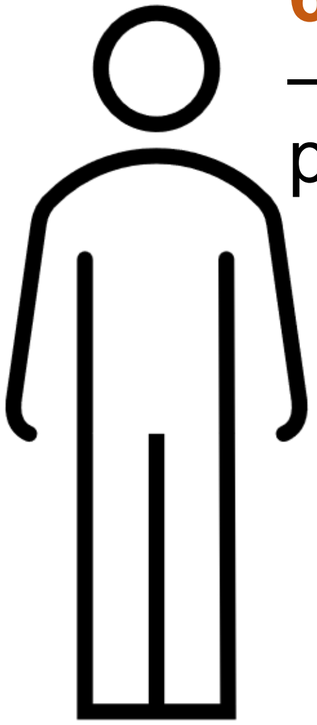

61,3 lat
– dla noworodka
płci męskiej

Źródło: Sytuacja osób starszych w Polsce w 2023 r. GUS.

Skąd wziąć dane?

Jak na podstawie tych danych oszacować, ile i jakiego rodzaju usług będziemy potrzebowali w przyszłości?

Od czego zacząć?

Polityka senioraln

Zespół działań publicznych ukierunkowanych na zapewnienie zdrowego, aktywnego i godnego starzenia się.

Źródło: Pexel; zdjęcie dodane przez Nashua Volquez-Young:

POLITYKA SENIORALNA - PODSTAWY

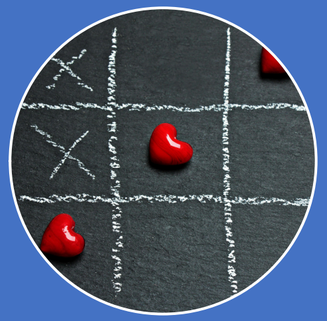

USŁUGI LOKALNE

POZYTYWNY WIZERUNEK SEONIORA

KOMPLEKSOWA OCENA POTRZEB

SOLIDARNOŚĆ MIĘDZYPOKOLENIOWA

Centralnym celem polityki senioralnej jest **podnoszenie jakości życia osób starszych** poprzez zapewnienie im **równych szans, bezpieczeństwa, dostępu do odpowiednich usług oraz możliwości uczestnictwa w życiu społecznym.**

Do najważniejszych dokumentów i aktów prawnych dotyczących polityki senioralnej należy zaliczyć:

- Politykę Społeczną wobec Osób Starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO -UCZESTNICTWO - SOLIDARNOŚĆ (MRPiPS, 2020), stanowiącą fundamentalny dokument programowy wyznaczający cele i priorytety rozwoju polityki senioralnej w skali kraju.
- Strategię Rozwoju Usług Społecznych do roku 2030 z perspektywą do 2035 r. (MRiPS, 2023), kluczową dla procesów deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz dla budowy nowoczesnego, środowiskowego modelu wsparcia.
- Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), która wskazuje na konieczność prowadzenia rozwoju społecznie wrażliwego i włączającego, w tym w odniesieniu do polityk związanych ze starzeniem się społeczeństwa.

- Program rządowy „Dostępność Plus” 2018–2025, szczególnie istotny w zakresie tworzenia dostępnych przestrzeni, usług i technologii dla osób starszych i ze szczególnymi potrzebami.
- Programy wsparcia seniorów, w tym „Senior+”, „Aktywni+” oraz „Opieka 75+”, zapewniające ramy finansowe i organizacyjne dla rozwoju infrastruktury usługowej, aktywizacji społecznej oraz wsparcia środowiskowego.
- Ustawę o osobach starszych z dnia 11 września 2015 r., definiującą pojęcie „osoby starszej” oraz określającą obowiązki państwa w zakresie monitorowania sytuacji tej grupy społecznej.

- Ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., precyzującą zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizacji usług społecznych, opiekuńczych i środowiskowych.
- Ustawę o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami z dnia 19 lipca 2019 r., wpływającą na projektowanie przestrzeni publicznych, usług i instytucji w sposób przyjazny i dostępny dla osób starszych.

Kluczową rolę odgrywają **usługi społeczne**, obejmujące szeroki zakres wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, usług opiekuńczych, aktywizacyjnych i integracyjnych.

Czy rodzina będzie stanowić realne wsparcie i zaplecze opiekuńcze?

Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita Polska

Dofinansowane przez Unię Europejską

Dziękuję za uwagę

magdalena.blaszczyk@uni.lodz.pl

Gdańsk, 26 marca 2026 r.
Forum Analityków Włączenia Społecznego
Wydarzenie współfinansowane ze środków programu
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027

WŁĄCZAMY pomorskie!